Om eksamen i JUS4212 v2025

1 Om gjennomføringen av eksamen og eksamensoppgaven

Saken er en sivil tvist med en fiktiv stevning og et fiktivt tilsvar og andre saksdokumenter. Det materielle spørsmålet skal ikke behandles. Dokumentene bør leses kronologisk. Både filnavn og filene har datoer. Dokumentene ligger også som et samledokument. Dokumentene er markert med dokumentnummer.

Saken er en arvetvist der en arving har gått til sak mot en annen med påstand om ugyldig testament. Allerede i stevningen (dok 1) kommer første prosessuelle problem, nemlig spørsmål om en advokat som vitne. Saksøkte blir bedt om å inngi tilsvar (dok 2) og i tilsvaret (dok 3) motsetter saksøkte seg vitneførselen. Dette er første oppgave, og spørsmålet om vitneførsel skal tillates eller avskjæres skal tas stilling til. Selve oppgaven finnes i dok 4, som er en avgjørelsesmal med dato 19. desember 2024. Dok 4 er begynnelsen på en avgjørelse, og oppgaven er å skrive rettens vurdering å avgjøre spørsmålet om bevisførsel. Ordgrensen er på 1250 ord slik som beskrevet i dok 4. Dette er avgjørelsesoppgaven.

Det neste som skjer i saken er at en annen arving skriver et prosesskriv og krever å tre inn i saken etter § 15-3, se dok 5 datert 22. januar 2025. I brev fra retten 24. januar (dok 6) blir «studenter som tar eksamen i JUS4212» bedt om å skrive et prosesskriv som ser på spørsmål som reises i prosesskrivet 22. januar 2025 (dok 5). Dok 7, med dato 7. februar 2024, er prosesskrivmal som skal brukes til denne oppgaven. Ordgrensen er på 750 ord slik som beskrevet i malen. Dette er oppgaven om skriftlig partsinnlegg.

I dok 8, datert 10. februar 2025, kommer det ytterligere et prosesskriv der det fremmes tre prosessuelle innsigelser. Disse tre spørsmålene er prosedyreoppgaver. I brevet fra retten 11. februar 2025 (dok 9) presenteres oppgaven.

Konkret ser dokumentlisten ut som følger (etter dokumentnummer og dato):

31. oktober 2024:	(dok 1) Stevning fra Eirik Granli Johnsen mot HFFH
1. november 2024:	(dok 2) Brev fra retten om tilsvarsfrist på tre uker
22. november 2024:	(dok 3) Tilsvar fra HFFH
19. desember 2024:	(dok 4) Avgjørelsesmal (Avgjørelsesoppgaven)
22. januar 2025:	(dok 5) Prosesskriv om å tre inn med krav etter tvl. § 15-3
24. januar 2025:	(dok 6) Brev fra retten om muligheten til å tre inn etter § 15-3 (oppgave skriftlig partsinnlegg)
7. februar 2025:	(dok 7) Prosesskriv om tvl. § 15-3
10. februar 2025:	(dok 8) Prosesskriv med tre prosessuelle spørsmål
11. februar 2025:	(dok 9) Brev fra retten om innkalling til muntlige forhandlinger (prosedyreoppgave)

2 Særskilt om prosedyreøvelsen og prosedyreoppgaven

I dokument 9, brev fra retten om prosessuelle spørsmål, er prosedyreoppgaven.

Det er seks mulige prosedyrer som kan holdes, tre spørsmål som alle kan prosederes fra to sider. Én av disse skal holdes på selve muntligeksamensdagen, mens studenter som er undervisningsmeldt for også muligheten til å gjennomføre en prosedyreøvelse i forkant. For at prosedyreøvelsene i

kursundervisningen skal bli realistisk, og alle sider av alle spørsmål skal prosederes, så deler studentgruppene oppgaven seg imellom i forbindelse med prosedyreøvelsen. Kurslærer deler inn alle som er undervisningsmeldt, i grupper på første kursdag.

Til selve eksamen kan det velges fritt hvilket av spørsmålene og fra hvilken side som prosederes. Det vil nok lønne seg å ta den oppgaven man prøver seg på prosedyreøvelsen ettersom man får veiledning på akkurat denne delen.

Prosedyren har en tidsramme på maksimalt 7,5 minutter.

3 Gjennomføringen av den muntlige eksamenen

Den muntlige eksamenen består av tre deler: prosedyren, spørsmål knyttet til prosedyren og de skriftlige arbeidene og en generell del der sensorene kan stille spørsmål om alle deler av læringsmålene uavhengig av de forberedte elementene.

Prosedyren skal studentene holdes i løpet av de første 7,5 minutter av muntlig eksamen. Muntlig eksamen varer samlet sett 30 minutter.

Studentene kan etter dette bli hørt både i de temaer som er behandlet i prosedyren og de skriftlige elementene, og i andre sivilprosessuelle temaer.

Sensorene kan stille spørsmål innenfor hele pensum av sivilprosessen, og forholder seg til læringsmålene:

Kunnskap

Etter å ha fullført faget har studentene god kunnskap om

- sivilprosessens funksjoner, målsetninger og prinsipper
- særtrekk ved sivilprosessens rettskildebilde og metodebruk
- sivilprosessens grunnbegreper
- domstolenes organisering og sammensetning
- prosessforutsetningene
- rettens forhold til partenes prosesshandlinger
- reglene om forberedelse og gjennomføring av allmennprosessen og småkravprosessen, herunder reglene om bevis
- reglene om rettsmidler
- reglene om rettskraft og litispendens
- reglene om komplekse saker

Etter å ha fullført faget kan studentene redegjøre for hovedlinjene i

- reglene om fri rettshjelp
- reglene om sakskostnader
- alternativ tvisteløsning og gruppesøksmål
- sivilprosessens frister, forkynning og retting av feil
- reglene om midlertidig sikring

Ferdigheter

Etter å ha fullført faget kan studentene

- argumentere skriftlig og muntlig for en part i prosessuelle spørsmål, både selvstendig og i samarbeid med andre

- identifisere, drøfte og ta standpunkt til prosessuelle problemstillinger
- bidra til å utforme prosessrelaterte dokumenter
- vurdere om prosessreglene ivaretar målene for prosessordningen og hvordan reglene bør anvendes for å fremme målene.
- identifisere og ta stilling til etiske utfordringer og etiske forventninger til prosessens aktører

Generell kompetanse

Etter å ha fullført faget kan studentene

- reflektere over domstolens funksjon i samfunnet.
- prosedere, administrere og pådømme vanlige sivile saker for domstolene.

ADVOKATFIRMAET NADIM & PARTNERS DA

STEVNING

TIL

OSLO TINGRETT

Oslo, 31. oktober 2024

Sak nr.

Saksøker:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Advokat Morten Nadim Det juridiske fakultet, UiO
Saksøkt:	**Foreningen Herberget for forlatte husdyr** v/styreleder Stine Granli Johnsen Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Johanne Løvli Harstad Det juridiske fakultet, UiO

Saken gjelder: Gyldigheten av testament

1. INNLEDNING

Saken gjelder gyldigheten av disposisjon til fordel for Herberget for forlatte husdyr (heretter HFFH) i Fredrikke Andrine Nygaard Johnsens (heretter bare Johnsen) testament. Johnsen var dement da hun opprettet testamentet, og ett av testamentsvitnene hadde uansett en slik tilknytning til HFFH at disposisjonen er ugyldig av den grunn.

2. PROSESSUELT

Tvistesummen overskrider 200.000 kroner, og begge parter har vært representert av advokat. Saken kan derfor gå direkte for tingretten, jf. tvl. § 6-2 (2) bokstav a.

HFFH har alminnelig verneting i Oslo, jf. tvl. § 4-4 (5).

Varsel i henhold til tvisteloven § 5–2 (1) er sendt 27. august 2024.

Bilag 1: Brev fra advokat Nadim til advokat Harstad 27. august 2024

Fraværsdom kreves i lovens tilfelle, jf. tvisteloven § 16–10 (2).

3. SAKENS FAKTISKE SIDE

3.1 Skifte etter Fredrikke Andrine Nygaard Johnsen

Johnsen gikk bort etter lengre tids sykdom 22. februar 2009. Hun var da 67 år gammel. De siste tre årene av sitt liv, fra 14. desember 2005, bodde hun på Madserudhjemmet, og var sterkt preget av demens. Før hun måtte flytte inn på Madserudhjemmet, hadde hun vært svært aktiv i rikspolitikken som både stortingsrepresentant og statsråd. De siste årene før hun flyttet inn på hjem var hun Norges ambassadør til England. Etter hennes død overtok hennes kone, Haldis Granli, boet uskiftet. Johnsen og Granli har to barn sammen. I tillegg til saksøker, Eirik Granli Johnsen, har de også datteren Stine Granli Johnsen.

Bilag 2: Uskifteattest fra Oslo tingrett 10. mars 2009

Etter Johnsens død innledet Granli et forhold til Anna Swartz, en norsk-sveitsisk kvinne bosatt i Luzern i Sveits. Granli og Swartz flyttet ikke sammen formelt før Granli bosatte seg i Luzern i februar 2020, men de var for alle praktiske forhold samboere fra 2012, da Granli bodde store deler av vinterhalvåret i Sveits, mens Swartz bodde i saksøkers barndomshjem, som hadde vært Granli og Johnsens felles bolig, og som Granli hadde overtatt i uskiftet bo, i sommermånedene. De var alltid i Norge i juni, juli og august – uten unntak.

Den 16. juli 2024 inngikk Granli og Swarz ekteskap i Sveits, og som følge av dette skulle boet skiftes. Under skiftet, som var privat og som Granli påtok seg ansvaret for, kom det frem at Johnsen hadde hatt et testament som forfordelte saksøker til saksøkers søster, Stine Granli Johnsens fordel.

Bilag 3: Testament datert 11. november 2007

Testamentet bestemmer en spesifikk fordeling av arven etter Johnsen. Johnsen eide to utleieleiligheter, og etter testamentet skulle saksøker motta utleieleiligheten i Pilestredet Park i Oslo som sin arv. Stine Granli Johnsen skulle arve den andre utleieleiligheten. Johnsens del av den felles boligen skulle Granli arve. Johnsen eide også to hytter, og Stine Granli Johnsen skulle arve hytta på Søndre Sandøy på Hvaler. I tillegg skulle hun også arve halvparten av alle kontanter og verdipapirer, i tillegg til et bankinnskudd på 350.000 kroner. Den andre hytta til Johnsen, en hytte i den svenske skjærgården, samt den andre halvparten av verdipapirene og kontantene skulle gå til saksøkte, HFFH. Til boligene og hyttene kom også innbo som fulgte med eiendommen. Hytta i den svenske skjærgården ble imidlertid mange år før boet skulle skiftes solgt av Haldis Granli til saksøker.

Bilag 4: Kjøpekontrakt for eiendommen i Sverige med innbo 13. august 2018

HFFH er en forening som driver med omplassering av forlatte husdyr. Foreningens styreleder er Stine Granli Johnsen, som også stiftet foreningen tilbake i 2001. Foreningen leier en låve på en gård på Jessheim, der de forlatte husdyrene bor midlertidig mens foreningen forsøker å finne et permanent hjem til dem. Foreningen har ingen faste ansatte, men har faste oppdragskontrakter med veterinærer for å se til dyrene. Ellers er foreningens drift drevet av frivillige.

3.2 Fredrikke Andrine Nygaard Johnsen siste tid

Johnsen var hele sitt liv en offentlig figur. Først som rikspolitiker med flere sentrale posisjoner, for eksempel som stortingsrepresentant, finansminister og næringsminister, før hun hadde sine siste yrkesaktive år som Norges ambassadør til England. Tiden i London måtte avsluttes etter bare to år, ettersom Johnsen stadig ble kognitivt svekket. Både de ansatte på ambassaden og flere i politisk ledelse i Norge var bekymret for om Johnsen kunne skjøtte sin stilling, ettersom både hennes hukommelse og funksjonering raskt ble svært svekket. Hun fikk ikke demens-diagnosen før etter hun hadde fått innvilget sin avskjed i nåde, men det er klart at hun led av demens lenge før dette. Som bevis tilbys:

Vitne 1: Ambassadesekretær Fride Gunerius

Gunerius arbeidet som ambassadesekretær ved ambassaden i London mens Johnsen var ambassadør. De to arbeidet tett sammen, og Gunerius vil forklare seg om hvordan Johnsens kognitive evner ble sterkt svekket allerede rundt årsskiftet 2004/2005.

Etter tiden i London flyttet som nevnt Johnsen inn på Madsrudhjemmet i Oslo. Da hun fikk den pleien hun hadde behov for ble hennes funksjonsevner noe bedre, og det tok noe tid før hun ble diagnostisert med demens selv om hennes kognitive evner fremdeles var svært svekket. Hun fikk demensdiagnosen i oktober 2007.

I tiden på Madserudhjemmet hadde Johnsen en besøksvenn gjennom Røde Kors som besøkte henne én gang i uken. Besøksvennen, Fredrik Holmgren, er ett av de to vitnene som har signert på Johnsens testament, og han fulgte Johnsen til advokat Fossheim da testamentet ble satt opp. Holmgren har, siden like etter han ble besøksvenn for Johnsen, vært frivillig i HFFH.

Johnsen signerte testamentet 11. november 2007. Testamentet er satt opp av, og bevitnet av advokat Ellinor Fossheim i tillegg til nevnte Holmgren.

I november 2007 hadde Johnsen vært dement i nesten to år, og hadde hatt diagnosen i nesten ett år. På dette tidspunktet oppsøkte altså Johnsen advokat Fossheim for å få opprettet et testament, som ble bevitnet av besøksvenn Holmgren og advokat Fossheim. Begge tilbys som vitner i saken for å forklare seg om inngåelsen av testamentet og om Johnsens kognitive evner på tidspunktet.

Vitne 2: Fredrik Holmgren

Vitne 3: advokat Ellinor Fossheim

Advokat Fossheim har samtykket til å vitne, og tvl. § 22-5 er derfor ikke til hinder for hennes forklaring.

Testamentet tilgodeser altså foreningen HFFH, en forening som ivaretar hjemløse husdyr. Dette er ikke en forening Johnsen hadde noe spesielt forhold til. Hun var aldri særskilt opptatt av dyrevelferd, verken i sitt private liv eller i sitt profesjonelle virke. Snarere tvert imot var hun kjent for å ha et prinsipielt syn på at dyrevelferdslovgivningen ikke måtte gå for langt på bekostning av økonomiske interesser. Dette var et syn hun fremmet flere ganger, både som statsråd og som stortingspolitiker.

Bilag 5: Intervju med Johnsen i Aftenposten 3. februar 2002

4. SAKENS RETTSLIGE SIDE

4.1 Testamentet er ugyldig på grunn av Johnsens demens

Disposisjonen i testamentet som gir HFFH arv er ugyldig etter arveloven § 41 andre ledd. Johnsen hadde «ikke evne til å forstå eller vurdere disposisjonen» på grunn av sin «demens». Johnsen led påviselig av demens i alle fall i to år før testamentet ble skrevet, og hun var aldri særskilt opptatt av dyrevelferd, verken i sitt private liv eller i sitt profesjonelle virke. Johnsen har aldri vist særskilt interesse for HFFH, og det er klart at testamentet ikke er noe uttrykk for hennes reelle vilje.

Saksøker er ikke av den oppfatning at verken besøksvenn Holmgren, Stine Granli Johnsen eller andre i HFFH bevisst påvirket Johnsen til å testamentere store deler av sin formue til HFFH. Men saksøker kan ikke utelukke at ideen om å testamentere til foreningen har kommet som følge av at hun stadig hadde omgang med personer som hadde nær tilknytning til HFFH. Dette er ikke et ønske hun selv ville hatt dersom hun ikke var dement. Testamentet er altså ikke et uttrykk for hennes reelle vilje, men snarere for viljen til personer hun hadde jevnlig omgang med.

4.2 Testamentet er ugyldig på grunn av Holmgrens tilknytning til HFFH

Uansett er disposisjon i testamentet som gjør HFFH til arving ugyldig som følge av Holmgrens tilknytning til HFFH. Holmgren var på testamentstidspunktet aktiv frivillig i HFFH og hadde slik tilknytning til foreningen at disposisjonen er ugyldig etter al. § 44 andre ledd.

5. PÅSTAND

På vegne av Eirik Granli Johnsen legges ned slik

p å s t a n d:

1. Testamentet er ugyldig hva gjelder arven til Herberget for forlatte husdyr
2. Herberget for forlatte husdyr v/styrets leder dømmes til å betale til Eirik Granli Johnsen sakens kostnader.

* * *

Stevningen er lastet opp i Aktørportalen

Oslo, 31. oktober 2024

Morten Nadim

_____

Morten Nadim
advokat

OSLO TINGRETT

Dok 2

Advokat Johanne Løvli Harstad
Det juridiske fakultet, UiO

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	JUS4212	1. november 2024

Tilsvar
Eirik Granli Johnsen – Foreningen Herberget for forlatte husdyr

Det vises til stevning fra Eirik Granli Johnsen 31. oktober 2024. Foreningen Herberget for forlatte husdyr gis **tre ukers** frist til å inngi tilsvar**.**

Oslo tingrett

Maria Astrup Hjort

Maria Astrup Hjort
Tingrettsdommer

TILSVAR

TIL

OSLO TINGRETT

Oslo, 22. november 2024

Sak nr. JUS4212

Saksøker:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Advokat Morten Nadim Det juridiske fakultet, UiO
Saksøkt:	Foreningen Herberget for forlatte husdyr v/styreleder Stine Granli Johnsen Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Johanne Løvli Harstad Det juridiske fakultet, UiO

Saken gjelder: Gyldighet av testament

1. INNLEDNING

Det vises til brev fra retten 1. november 2024 med tre ukers tilsvarsfrist. Tilsvaret er inngitt rettidig.

Saken gjelder gyldigheten av testamentarisk disposisjon der saksøkte har blitt tilgodesett med en andel av Fredrikke Andrine Nygaard Johnsens (Johnsen) formue. Disposisjonen er gyldig da saksøker ikke kan høres med at testator ikke forstod rekkevidden av testamentet eller med sin innsigelse mot testamentsvitne tilknytning til saksøker.

2. PROSESSUELT

Saksøker krever ført advokat Fossheim som vitne, og har vist til at hun har samtykket til å forklare seg og at taushetsplikten av den grunn ikke er til hinder for at hun forklarer seg for retten. Saksøker har vist til tvl. § 22-5. Saksøkte motsetter seg at advokat Fossheim kan forklare seg i saken. Hun var avdøde Johnsens advokat, og taushetsplikten er til hinder for at hun kan forklare seg om forhold som knytter seg til hennes omgang med avdøde – som var i sin kapasitet som testators advokat i forbindelse med opprettelsen av testamentet. Saksøker legger derfor ned påstand om at advokat Fossheim nektes ført som vitne, jf. pkt. 5 nedenfor.

3. SAKENS FAKTISKE SIDE

Saksøkte er enige med saksøker om hovedtrekkene i tidslinjen fra stevningen, men saksøker utelater vesentlige hendelser og informasjon om sykdomsforløpet til Johnsen og hendelsene i forbindelse med opprettelsen av testamentet. Saksøkte nøyer seg med å kommentere disse forholdene.

Det stemmer at Johnsen fikk en demens-diagnose i slutten av 2007, og at hun hadde noe svekket kognitive evner som førte til at hun måte søke avskjed i nåde som ambassadør. Svekkelsen var imidlertid langt fra av en slik grad som kreves for å sette til side testamentet. Flere av Johnsens venner fra tiden i regjering var hyppig på besøk hos henne på Madserudhjemmet og opplevde henne som oppegående og kvikk. Hennes statssekretær fra tiden som finansminister, Camilla Øverland, og hennes tidligere regjeringskollega, tidligere kulturminister Mads Lie vil forklare seg om sin omgang med Johnsen i tiden hun bodde på Madserudhjemmet.

Vitne 1: Camilla Øverland

Vitne 2: Mads Lie

Både Øverland og Lie vil også forklare seg om hvor mye bedre Johnsen ble når hun fikk bo på Madserudhjemmet, og at situasjonen fra tiden i London, som Fride Gunerius skal forklare seg om, ikke er relevant for å forstå Johnsens kognitive evner på testasjonstidspunktet.

Det stemmer heller ikke at Johnsen ikke var glad i dyr. At hun som statsråd hadde et politisk syn på at dyrevelferd ikke måtte gå på bekostning av økonomiske interesser er en ting, en annen ting er den gleden hun fant i dyr i sitt privatliv. Johnsen hadde, med unntak av den korte perioden hun bodde i London, alltid hund. Hun var en ivrig turgåer, og hennes trofaste engelske settere, var alltid med på lange turer i Nordmarka.

Saksøker synes også å insinuere at det var Fredrik Holmgren som initierte kontakt med advokat. Dette stemmer ikke. Det var Johnsen selv som kontaktet sin mangeårige advokat, Ellinor Fossheim, og det var først etter at møtet var avtalt at Johnsen spurte Holmgren om han kunne bli med henne – først og fremst som bistand ettersom Johnsen var blitt dårlig til beins. Holmgren kan forklare seg om dette.

4. SAKENS RETTSLIGE SIDE

Etter arveloven § 41 kreves det at testators demens må være av en slik grad at testator ikke hadde «evne til å forstå eller vurdere disposisjonen». At testator er dement er ikke tilstrekkelig. Johnsen hadde riktig nok diagnosen dement, men hennes kognitive evner var langt fra så svekket som saksøker gir inntrykk av. At Johnsen ikke kunne skjøtte jobben som Norges ambassadør til England, en svært

krevende jobb, er selvsagt ikke det samme som at hun ikke forstod hva hun gjorde da hun testamenterte deler av formuen sin til en veldedig organisasjon.

Testamentet kan heller ikke være ugyldig fordi Holmgren var frivillig hos HFFH. Bestemmelsen i arveloven § 44 omfatter kun testamentsvitner som er «ansatt» hos en som blir tilgodesett i testamentet, eller en som «funksjon som styremedlem og liknende» i en forening. Holmgren har aldri vært i styret i HFFH, men har kun hatt en mindre funksjon som frivillig – på lik linje med flere titalls andre dyreglade mennesker. Det er ikke slik tilknytning mellom Holmgren og HFFH at testamentet er ugyldig.

5. PÅSTAND

På vegne av foreningen Herberget for forlatte husdyr legges ned slik

p å s t a n d:

1. Advokat Fossheim nektes ført som vitne
2. Foreningen Herberget for forlatte husdyr frifinnes
3. Eirik Granli Johnsen dømmes til å betale til foreningen Herberget for forlatte husdyr sakens kostnader.

* * *

Tilsvaret er lastet opp i Aktørportalen

Oslo, 22. november 2024

Johanne Løvli Harstad

_____

Johanne Løvli Harstad
Advokat

OSLO TINGRETT

[skriv avgjørelsesform her]

Avsagt	19. desember 2024 i Oslo tingrett
Sak nr.:	JUS4212
Dommer:	[sett inn ditt navn]
Saken gjelder:	Gyldigheten av testament

Eirik Granli Johnsen	Advokat Morten Nadim

mot

Foreningen Herberget for forlatte husdyr	Advokat Johanne Løvli Harstad

Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse

[SKRIV AVGJØRELSESFORM HER]

Saken gjelder gyldigheten av testament.

Sakens bakgrunn

Den 31. oktober 2024 innga saksøkeren stevning hvor det ble fremmet krav om at disposisjon i Fredrikke Andrine Nygaard Johnsens (Johnsen) testament datert 11. november 2007, er ugyldig. I stevningen ble advokat Ellinor Fossheim tilbudt ført som vitne.

I tilsvar 22. november 2024 tok saksøker foreningen Herberget for forlatte husdyr (HFFH) til motmæle og påstod seg frifunnet. HFFH motsatte seg at advokat Fossheim kunne føres som vitne under henvisning til bevisforbudet i tvl. § 22-5.

Retten skal i denne avgjørelsen ta stilling til om advokat Fossheim kan tillates ført som vitne.

Saksøkers påstandsgrunnlag

Advokat Fossheim kan føres som vitne. Tvl. § 22-5 (1) forbyr retten å ta imot vitneførsel fra blant annet advokater om «noe som er betrodd dem i deres stilling». Det følger imidlertid av tredje ledd at forklaring fra advokat om slike forhold likevel kan tillates dersom det gis «samtykke i at beviset føres» fra den som «har krav på hemmelighold».

Johnsen er død og kan dermed verken nekte eller samtykke til slik bevisførsel. Det må imidlertid legges til grunn at i slike tilfeller må retten kunne avgjøre at bevis kan føres. Det må legges vekt på at advokat Fossheim har samtykket til å forklare seg, samt at saksøker, som livsarvingen til Johnsen har ført advokat Fossheim som vitne.

Hensynet til sakens opplysning må her veie tyngst og beviset må tillates ført.

Saksøktes påstandsgrunnlag

Advokat Fossheim kan ikke føres som vitne, jf. tvl. § 22-5 (1). Det er kun den «som har krav på hemmelighold» som kan samtykke til å oppheve taushetsplikten. Johnsen er død og kan ikke samtykke. Det er derfor ikke mulig å tillate advokat Fossheim å forklare seg om forhold avdøde har «betrodd» henne.

Uten samtykke fra sin klient kan en advokat aldri røpe innholdet i slike betroelser. Taushetsplikten er absolutt, og domstolene har ingen hjemmel til å tillate slik bevisførsel uten samtykke fra rette vedkommende.

Det er uten betydning at advokaten selv samtykker, og det har selvsagt ingen betydning at én av flere livsarvinger samtykker.

Retten bemerker

[skriv inn herfra – maks 1250 egne ord fra etter «retten bemerker» til og med slutningen]

SLUTNING

[skriv slutningen her]

Retten hevet

_____

[sett inn ditt navn]

Dok 5

ADVOKATFIRMAET FJELD OG BERGE

PROSESSKRIV

TIL

OSLO TINGRETT

Oslo, 22. januar 2025

Sak nr. JUS4212

Saksøker:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Advokat Morten Nadim Det juridiske fakultet, UiO
Saksøkt:	**Foreningen Herberget for forlatte husdyr** v/styreleder Stine Granli Johnsen Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Johanne Løvli Harstad Det juridiske fakultet, UiO
Saksøker i nytt krav:	**Stine Granli Johnsen** Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	**Advokat Elin Berge** Advokatfirmaet Fjeld og Berge Postboks 12 Vika 0115 Oslo
Saksøkt i nytt krav:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Advokat Morten Nadim Det juridiske fakultet, UiO

Saken gjelder: Gyldigheten av testament

1. INNLEDNING OG PROSESSUELT

I stevning 31. oktober 2024 i sak JUS4212 har Eirik Granli Johnsen gått til søksmål mot foreningen Herberget for forlatte husdyr (heretter «HFFH»), med påstand om at den delen av Fredrikke Andrine Nygaard Johnsens (heretter «Johnsen») testament som tilgodeser foreningen, er ugyldig. HFFH har tatt til motmæle i tilsvar 22. november 2024.

Stine Granli Johnsen er styreleder i HFFH og datter av Johnsen. Stine Granli Johnsen er tilgodesett i Johnsens testamentet slik som det er beskrevet i stevningen 31. oktober 2024.

Stine Granli Johnsen fremmer i dette prosesskrivet krav mot Eirik Granli Johnsen med påstand om at overføringen av hytta i Sverige 13. august 2018 var i strid med reglen om gavesalg fra uskiftet bo, jf. arveloven § 23 første ledd.

Stine Granli Johnsen trer inn i saken som part etter tvl. § 15-3 da det er slik «nær sammenheng» mellom kravene.

2. SAKENS FAKTISKE SIDE

I stevningen fremkommer det kort at eiendommen i Sverige ble solgt 13. august 2018. Den aktuelle eiendommen hadde før salget vært tiltenkt HFFH i testamentet etter Johnsen. Bakgrunnen for dette var at til hytta hører det en låve som HFFH kunne bruke i sitt arbeid. HFFHs plan var å utvide organisasjonens arbeid til Sverige på denne måten.

I tillegg til hytta med innbo og låven, var det en eldre traktor av merket John Deer som fulgte med eiendommen, samt en eldre tresjekte produsert på Jomfruholmen utenfor Arendal av merket Tengelsen. Alt dette ble overdratt til Eirik Granli Johnsen den 13. august 2018.

Av kjøpekontrakten som er inntatt som bilag 4 til stevningen kommer det frem at kjøpesummen for eiendommen med alt innbo, samt traktoren og tresjekta, var 300.000 kroner. Dette utgjør under 5 % av eiendelenes markedsverdi.

Bilag 1: Verdiurdering av eiendommen av eiendomsmegler Peter Lindqvist 3. desember 2024

Bilag 2: Verdiurdering av traktoren av bruktbilselger Gunilla Sjødin 9. november 2024

Bilag 3: Verdiurdering av tresjekta av bruktbåtselger Alfred Arnesen 17. desember 2024

Før gavesalget kom i orden, sendte Eirik Granli Johnsen en e-post til Haldis Granli som forklarer bakgrunnen for hvorfor Eirik Granli Johnsen mente det var rettferdig at han skulle få overta eiendommen i Sverige. I e-posten skriver han:

> «Ettersom Stine og organisasjonen hennes skal arve mesteparten etter mor, mener jeg det er rettferdig at jeg skal kunne kjøpe hytta i Sverige for noe under markedspris. Dette synes rimelig gitt den forfordelingen av meg som er gjort i mors testament. Dette vil balansere arven etter mor.»

Bilag 4: E-post fra Eirik Granli Johnsen til Haldis Granli 9. mars 2018

Eirik Granli Johnsen ba altså om at overføringen skulle ha et gaveelement, og uttrykker også at størrelsen på gaven er stor nok til å «balansere arven etter» Johnsen.

3. SAKENS RETTSLIGE SIDE

3.1 Salget var et gavesalg

Den samlede verdien på eiendommen, uten innbo, traktoren og båten er 8 millioner svenske kroner. Innboet er ikke taksert, men det må i alle fall antas at dette utgjør ytterligere 500.000 svenske kroner. Når salgssummen er på bare 300.000 norske kroner, som er under 5 %, selv om man tar høyde for en viss ulik kurs, er det klart at det er snakk om et «gavesalg». Etter arveloven § 23 første ledd siste

punktum gjelder regelen om forbud mot gaver som står «i misforhold til formuen i uskifteboet» også ved gavesalg.

3.2 Gaven står i misforhold til formuen i uskifteboet

Selv om boet etter Johnsen var stort, omfatter disposisjonen en stor del av boets verdier. Denne side estimerer uskifteboets samlede størrelse til 55 millioner kroner, utgjør 8,5 millioner lover 20 % av boets samlede størrelse. Gaven står i et klart misforhold til uskifteboets samlede formue, jf. arveloven § 23 første ledd første punktum.

Uansett er det langvarig praksis for at fast eiendom som gaver ikke er tillatt fra uskiftet bo.

3.3 Eirik Granli Johnsen burde forstått at gavesalget var i strid med reglene i arveloven

Det kommer klart frem av korrespondansen mellom Eirik Granli Johnsen og Haldis Granli at han var klar over at gaven var av en slik størrelsesorden at den kunne komme i strid med reglene om gaver fra uskiftet bo, jf. al. § 23 andre ledd første punktum. Eirik Granli Johnsen uttaler selv at gaven er av en slik størrelsesorden at den vil «balansere arven». En gave av en slik størrelsesorden er det klart at han «forsto», eller i det minste «burde ha forstått» at var i strid med reglene om gaver fra uskiftet bo.

3.4 Stine Granli Johnsen kjente ikke til salget før stevningen ble forkynt for HFFH

Stine Granli Johnsen var ikke kjent med at Eirik Granli Johnsen hadde fått kjøpe eiendommen i Sverige til en så lav pris. Hun ble først kjent med dette da stevningen mot HFFH ble forkynt, og da i kraft av å være styreleder i foreningen.

Salget er ikke omtalt i søksmålsvarselet 27. august 2024.

4. PÅSTAND

På vegne av Stine Granli Johnsen legges ned slik

p å s t a n d:

1. Eiendommen i Sverige skal tilbakeføres til uskifteboet
2. Eirik Granli Johnsen dømmes til å betale til Stine Granli Johnsen sakens kostnader.

* * *

Tilsvaret er lastet opp i Aktørportalen

Oslo, 22. januar 2025

Elin Berge

_____

Elin Berge
Advokat

OSLO TINGRETT

Dok 6

Studenter som tar eksamen i JUS4212

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	JUS4212	24. januar 2025

Tilsvar
Stine Granli Johnsen – Eirik Granli Johnsen

Det vises til prosesskriv fra Stine Granli Johnsen 22. januar 2025, der hun krever tilbakeført eiendommen i Sverige til uskifteboet og ønsker å tre inni saken etter tvl. § 15-3. Før retten ber Eirik Granli Johnsen om tilsvar, ber retten om Eirik Granli Johnsens uttalelse om spørsmålet om Stine Granli Johnsen kan tre inn i saken etter tvl. § 15-3, og om saken kan fremmes på denne måten. Eirik Granli Johnsen gis frist til **7. februar 2025**.

Oslo tingrett

Maria Astrup Hjort

_____

Maria Astrup Hjort
Tingrettsdommer

PROSESSKRIV

TIL

OSLO TINGRETT

Oslo, 7. februar 2025

Sak nr. JUS4212

Saksøker:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Stud. jur [sett inn ditt navn] Det juridiske fakultet, UiO
Saksøkt:	**Foreningen Herberget for forlatte husdyr** v/styreleder Stine Granli Johnsen Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Johanne Løvli Harstad Det juridiske fakultet, UiO
Saksøker i nytt krav:	**Stine Granli Johnsen** Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Elin Berge Advokatfirmaet Fjeld og Berge Postboks 12 Vika 0115 Oslo
Saksøkt i nytt krav:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Advokat Morten Nadim Det juridiske fakultet, UiO

Saken gjelder: Gyldigheten av testament

1. OVERSKRIFT

[Fyll ut herfra – maksimalt 750 ord fra og med første overskrift frem til «* * *»]

2. PÅSTAND

På vegne av Eirik Granli Johnsen legges ned slik

p å s t a n d:

1.

2.

* * *

Prosesskrivet er lastet opp i Inspera

Oslo, 7. februar 2025

_____

[ditt navn]
Stud. jur

ADVOKATFIRMAET NADIM & PARTNERS DA

PROSESSKRIV

TIL

OSLO TINGRETT

Oslo, 10. februar 2025

Sak nr.

Saksøker:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Advokat Morten Nadim Det juridiske fakultet, UiO
Saksøkt:	**Foreningen Herberget for forlatte husdyr** v/styreleder Stine Granli Johnsen Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	Advokat Johanne Løvli Harstad Det juridiske fakultet, UiO
Saksøker i nytt krav:	**Stine Granli Johnsen** Dalsveien 84 0775 Oslo
Prosessfullmektig:	**Advokat Elin Berge** Advokatfirmaet Fjeld og Berge Postboks 12 Vika 0115 Oslo
Saksøker i nytt krav:	**Eirik Granli Johnsen** Storgata 27 1776 Halden
Prosessfullmektig:	Advokat Morten Nadim Det juridiske fakultet, UiO

Saken gjelder: Gyldigheten av testament

1. INNLEDNING

Det vises til tidligere prosesskriv i saken, sist prosesskriv 7. februar 2025 om Stine Granli Johnsens mulighet til å tre inn i saken etter tvl. § 15-3. Eirik Granli Johnsen vil i dette prosesskrivet påpeke ytterligere tre prosessuelle forhold.

2. MANGLENDE VERNETING

Saken må avvises ettersom saken ikke har verneting i Norge. Disposisjonen som er gjort gjelder en eiendom som ligger i Sverige, og selger, Haldis Granli har alminnelig verneting i Sveits. Saken har ingen tilknytning til Norge og må derfor avvises fra norske domstoler.

3. SAKEN OM EIENDOMMEN MÅ STANSES

Selv om saken ikke avvises, må kravet om tilbakeføring av eiendommen uansett stanses i påvente av behandlingen av kravet om gyldigheten av testamentet, jf. tvl. § 16-18.

4. LUKKEDE DØRER

Uansett må saken for det meste gå for lukkede dører, jf. dl. § 125 første ledd bokstav b, av hensyn til «privatlivets fred» og avdødes «ærbarhet». Det vil være stor offentlig interesse i en sak om en så kjent avdødd politiker som, Fredrikke Andrine Nygaard Johnsen, og store deler av bevisførselen skal handle om hennes kognitive evner.

5. PÅSTAND

På vegne av Eirik Granli Johnsen legges ned slik

p å s t a n d:

1. Kravet om gyldigheten av salget av eiendommen i Sverige avvises
2. Kravet om gyldigheten av salget av eiendommen stanses i påvente av behandlingen av kravet om gyldigheten av testamentet
3. Saken går for lukkede dører under bevisførselen om Fredrikke Andrine Nygaard Johnsen helse

* * *

Stevningen er lastet opp i Aktørportalen

Oslo, 10. februar 2025

Morten Nadim

_____

Morten Nadim
advokat

OSLO TINGRETT

Dok 9

Til studenter som tar eksamen i JUS4212

Deres referanse	Vår referanse	Dato
	JUS4212	11. februar 2025

Prosessuelle spørsmål
Eirik Granli Johnsen – Stine Granli Johnssen – Foreningen Herberget for forlatte husdyr

Det vises til prosesskriv fra Eirik Granli Johnsen 10. februar 2025, der det reises tre prosessuelle spørsmål:

- om saken skal avvises fordi saken ikke hører under norsk domsmyndighet,
- om kravet om tilbakeføring av eiendommen i Sverige skal stanses i påvente av kravet om behandlingen av gyldigheten av testamentet, og
- om bevisførselen om Fredrikke Andrine Nygaard Johnsens helse skal gå for lukkede dører

Retten finner at hensynet til lovens formål om rettferdig og forsvarlig behandling tilsier at det holdes muntlig forhandling om spørsmålene, jf. tvl. § 9-6 (4). Hovedforhandlingen avholdes 9. til 13. juni 2025. Avgjørelser om saksbehandlingen skal treffes så tidlig som mulig under saksforberedelsen, jf. tvl. § 9-6 (3). Retten finner av den grunn det nødvendig å innkalle til rettsmøte med muntlig behandling av de tre nevnte spørsmålene 12., 13. og 14. februar 2025.

Hver kursundergruppe fordeler spørsmålene mellom seg. Kursundergruppene prosederer alle spørsmålene samlet i prosedyreøvelsen som vil bli avholdt torsdag 30. og fredag 31. januar. Til muntlig eksamen kan hver enkelt student velge fritt fra de seks mulige prosedyrene.

	Eirik G. Johnsen	**HFFH**	**Stine G. Johnsen**
Verneting	Spørsmål 1	n/a	Spørsmål 2
Stansing	Spørsmål 3	n/a	Spørsmål 4
Lukkede dører	Spørsmål 5	Spørsmål 6	n/a

Oslo tingrett

Maria Astrup Hjort

_____

Maria Astrup Hjort
Tingrettsdommer